Bijlage 1 bij het concept-advies inzake juridische vragen diffuus bodemlood d.d. 31 januari 2018

Diverse voorbeeldcases t.b.v. beoordeling 'geval van (ernstige) bodemverontreiniging'

Algemene opmerking vooraf:

De vraag of sprake is van een geval van (ernstige) bodemverontreiniging in de zin van artikel 1 Wbb hangt af van vele factoren. Op basis van de beperkte informatie die per casus is aangeleverd, kan helaas niet met zekerheid worden aangegeven of er wel of geen sprake is van een geval van (ernstige) bodemverontreiniging. Voor een juridisch betrouwbaar antwoord is een deugdelijk historisch en nader onderzoek nodig. Deze onderzoeken bevatten immers gedetailleerde informatie over de ligging van de verontreinigingen, de concentraties (kaart!), de oorzaken, de veroorzakers etc. Hoewel in dergelijke onderzoeken (vanzelfsprekend) soms ook onzekerheden/onduidelijkheden voorkomen, kan aan de hand hiervan normaal gesproken goed worden beoordeeld of in een concreet geval voldaan wordt aan de vereisten die wet en jurisprudentie in dit kader stellen. Zie hierover het concept-advies.

In het onderstaande heb ik een poging tot beoordeling gedaan.

Casus 1

Situatie:	Woonwijk stad/dorp (jaren 70) met infrastructuur, speelplekken, tuinen en openbaar groen.
Verontreiniging:	Heterogeen lood in bovengrond, variërend van lager dan Aw tot boven I-waarde. Zowel in tuinen, openbaar groen als speelplekken. Sommige plekken boven I-waarde, andere daaronder.
Omvang:	Onbekend (niet afgeperkt), maar waarschijnlijk gelijk aan omvang woonwijk.
Oorzaak:	Opbrengen grond voor realisatie woonwijk.
Ontstaansperiode:	1965-1970.

Gelet op de oorzaak, korte tijdsspanne en geschatte omvang (woonwijk) is het zeer wel denkbaar dat er sprake is van één geval van verontreiniging. Het lijkt erop dat in opdracht van één partij (gemeente/projectontwikkelaar?) is opgehoogd, en dus niet in opdracht van verschillende partijen. Er lijkt voldaan aan vereiste technische, organisatorische en ruimtelijke samenhang. Nu er sprake is van interventiewaarde-overschrijdingen kan bovendien sprake zijn van een geval van ernstige verontreiniging (>25m³ vaste bodem).

Casus 2

Situatie:	Woonwijk stad/dorp (jaren 70) met winkels/bedrijven, infrastructuur, speelplekken, tuinen en openbaar groen.

Verontreiniging:	Redelijk homogeen lood in bovengrond met inmiddels (tot onder de I-waarde) gesaneerde/verwijderde 'bron' en nog aanwezige restverontreiniging daarbuiten.
Omvang:	Enkele hectaren.
Oorzaak:	Loodwitfabriek (uitstoot, afvalresten etc.).
Ontstaansperiode:	1850 – 1950.

Ondanks sanering bron is mogelijk nog wel sprake van één of meerdere gevallen van verontreiniging. Er lijkt organisatorische, ruimtelijke en technische samenhang. Maar vanwege de na sanering achtergebleven concentraties is geen sprake van een geval van *ernstige* verontreiniging meer.

Casus 3

Situatie:	Oude kern stad/dorp met woningen, winkels/bedrijven, speelplekken, tuinen en openbaar groen.
Verontreiniging:	Zeer heterogeen lood in bovengrond, variërend van lager dan Aw tot boven I-waarde. Zowel in tuinen, openbaar groen als speelplekken.
Omvang:	Enkele tientallen hectaren.
Oorzaak:	Mogelijk een vml. loodwitfabriek, maar waarschijnlijk ook eeuwenlang menselijke activiteit en atmosferische depositie.
Ontstaansperiode:	Enkele eeuwen geleden tot jaren 80, met 'piek' (loodwitfabriek) tussen medio 19e eeuw en eind 20e eeuw.

Vanwege de omvang, de aanwezigheid van meerdere veroorzakers (meerdere periodes) en de kennelijk zeer heterogeen aanwezige loodverontreiniging , kan op voorhand niet worden uitgesloten dat er sprake is van meerdere gevallen van ernstige verontreiniging. Vragen: waaruit bestond 'menselijke activiteit', wat is de oorzaak van de atmosferische depositie, betreft het alleen lood, zijn er duidelijke kerngebieden aan te wijzen, is het een min of meer aaneengesloten gebied, is er vermenging opgetreden?

Casus 4

Situatie:	Woonwijk dorp (jaren 70) in veenweidegebied met infrastructuur, speelplekken, tuinen en openbaar groen.
Verontreiniging:	Heterogeen lood in bovengrond, variërend van lager dan Aw tot boven I-waarde. Zowel in tuinen, openbaar groen als speelplekken.
Omvang:	Niet afgeperkt; ook verontreiniging in aangrenzend agrarisch gebied.
Oorzaak:	Gebruik van toemaak op de voormalige akker- en weilanden.
Ontstaansperiode:	Middeleeuwen tot eind 19e eeuw.

Niet kan worden uitgesloten dat er binnen het gebied sprake is van één of meerdere gevallen van ernstige verontreiniging (heterogeen lood; toemaak). Er rijst een aantal vragen, zoals: is ophoging op perceelsniveau te onderscheiden, zijn er duidelijke kerngebieden aan te wijzen, is het een min of meer aaneengesloten gebied, is er vermenging opgetreden?

Casus 5

Situatie:	Woonwijk stad/dorp (jaren 70) met infrastructuur, speelplekken, tuinen en openbaar groen.
Verontreiniging:	Heterogeen lood in bovengrond, variërend van lager dan Aw tot boven I-waarde. Zowel in tuinen, openbaar groen als speelplekken. Sommige plekken boven I-waarde, andere daaronder.
Omvang:	Onbekend.
Oorzaak:	Onbekend.
Ontstaansperiode:	Onbekend.

Op het moment dat ondanks onderzoek niets bekend wordt over de omvang en oorzaak van de verontreiniging kan niet worden vastgesteld dat sprake is van een geval van (ernstige) verontreiniging. Ik kan me deze situatie in de praktijk alleen niet goed voorstellen. Normaal gesproken zal het historisch en nader onderzoek op dit moment voldoende informatie bevatten.